

1 Kommuneplanens samfunnsdel

2 2026-2038

3

4 Færder kommune Kommunestyret:

5 Vedtatt X.X

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	4
Om kommuneplanen	4
Viktige føringer	4
Samfunnssikkerhet og beredskap	5
2. Innsatsområder med mål og strategier	6
Økt bolig- og befolkningsvekst	6
Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne	9
Aldersvennlig samfunn	11
Bevaring av natur og karbonrike arealer	14
Frisk Oslofjord og levende vassdrag	16
Arbeidsplassutvikling	19
3. Arealstrategi	22
Arealstrategikart	23
Senterstruktur	24
Strategier	25
4. Kommuneplanens rolle i plansystemet	28
5. Medvirkning	29
6. Forklaringer på ord og begreper	30

Noen fakta om Færder

- ❖ Færder kommune består av **ca 650 øyer** hvor 9 har fast bosetting.
- ❖ Det bor ca **27 600 innbyggere** i Færder
- ❖ Det forventes at Færder vil **ha ca. 1500-2500 flere innbyggere** i 2038
- ❖ **1 av 5 bor alene**, mens **1 av 4** husholdninger **er barnefamilier**

- ❖ Antallet **over 80 år vil øke med nesten 75 %** fram til 2038, og andelen over 67 år vil overstige andelen barn under 18 år i 2027
- ❖ Færder kommune har over **13 000 boliger**, der **9 % er leiligheter**

- ❖ **En 1/4 av arealene er bebygd** eller avsatt til bebyggelse, noe som gjør Færder til den **5. mest utbygde kommunen i Norge.**

- ❖ Færder kommune har rundt **3500 fritidsboliger**, 2 flere hoteller/overnattingssteder og 5 campingplasser.
- ❖ I Færder har **2 av 5 høyere utdanning**, som er høyest i Vestfold.
- ❖ **12,3 % av unge under 30 år er utenfor utdanning og arbeid**, mot 9,9 for hele Norge
- ❖ En sykepleier har råd til å kjøpe **24 % av boligene**, som er lavest i Vestfold

48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78

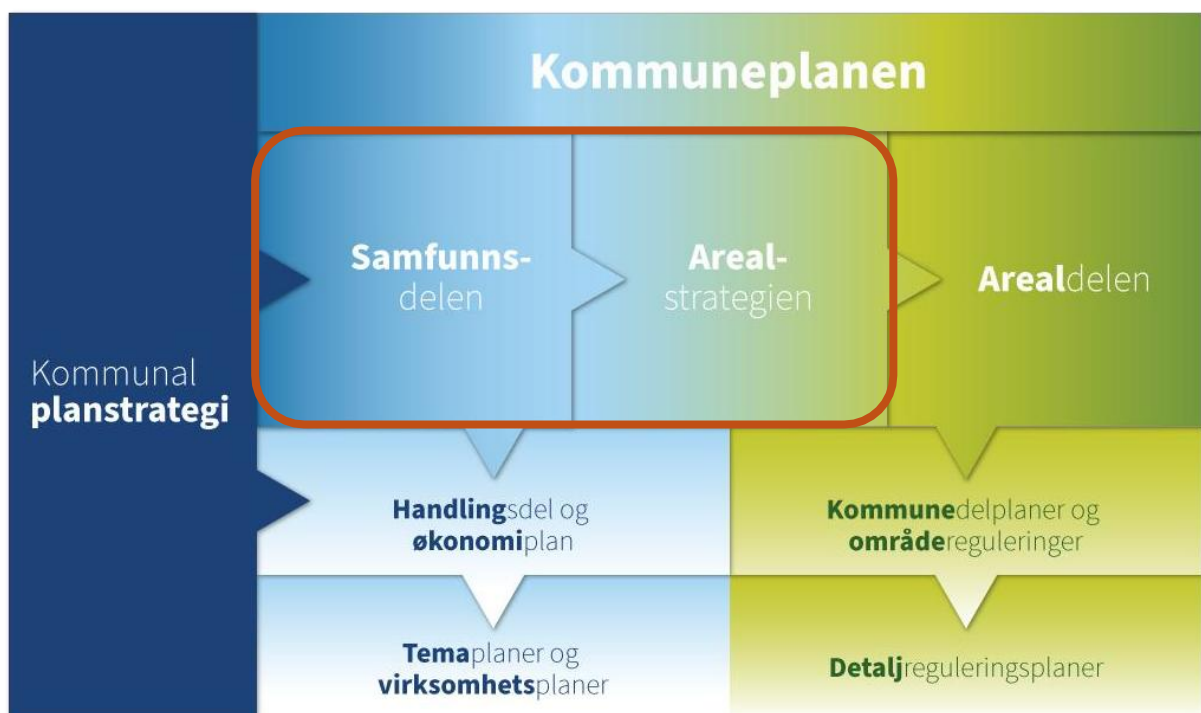
1. Innledning

Om kommuneplanen

Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi er Færder kommunes overordnede plan for samfunnsutviklingen fram mot 2038. Planen gir retning for hvordan kommunen skal møte framtidige behov og utfordringer.

Samfunnsdelen fungerer som et politisk styringsverktøy og skal bidra til helhet og langsiktighet i kommunens arbeid. Den danner rammen for prioriteringer i tjenestene, arealbruk og samarbeid med innbyggere, næringsliv og frivillighet.

Arealstrategien er en integrert del av samfunnsdelen og viser hvordan arealene i kommunen skal forvaltes for å støtte opp under målene i planen.

Kommunens plan- og styringssystem

Viktige føringer

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål danner det overordnede rammeverket for samfunnsutviklingen i Færder kommune. Målene representerer en felles global innsats for å sikre en bærekraftig framtid, og er forankret i tre dimensjoner: sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. I Færder er disse målene tilpasset lokale forhold og utfordringer, og de er integrert i kommunens langsiktige mål og strategier.

Kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038 bygger på en helhetlig forståelse av bærekraftig utvikling. Planen viser hvordan kommunen skal møte framtidens behov uten å svekke mulighetene for kommende generasjoner. Hvert hovedmål i planen er koblet til ett eller flere relevante bærekraftsmål, og strategiene viser hvordan kommunen skal bidra til å nå disse, både lokalt og som del av en større global innsats.

Med denne tilnærmingen tar Færder kommune et tydelig ansvar for å utvikle en inkluderende, bærekraftig og robust kommune. Kommuneplanens samfunnsdel viser hvordan kommunen, i rollen som samfunnsutvikler, tjenesteyter og myndighetsutøver, aktivt fremmer bærekraft i alle deler av kommunen.

Kommune 3.0

Færder kommune bygger på prinsippene i Kommune 3.0, en ny rolleforståelse der kommunen er en åpen, samskapende og lærende organisasjon. Dette innebærer at kommunen ikke bare skal levere tjenester, men også legge til rette for at innbyggere, næringsliv, frivillighet og andre aktører sammen utvikler løsninger og skaper verdi for fellesskapet.

Prinsippene i Kommune 3.0 har vært førende for utformingen av mål og strategier i denne samfunnsdelen. Det kommer til uttrykk gjennom vektleggingen av samarbeid, medvirkning og fellesskapsløsninger på tvers av sektorer og aktører. Mange av strategiene bygger på forståelsen av at kommunen ikke alene kan løse framtidens utfordringer, men må gjøre det i samspill med andre, gjennom tillit, deling av kunnskap og felles ansvar.

Økonomisk omstilling

Kommuneplanens samfunnsdel skal bidra til å møte de økonomiske utfordringene Færder kommune står overfor i planperioden 2026–2038. En aldrende befolkning vil gi økte utgifter til helse- og omsorgstjenester, samtidig som svak befolkningsvekst og lavere andel yrkesaktive kan svekke kommunens inntektsgrunnlag.

For å sikre økonomisk bærekraft må kommunen både styrke inntektene og dempe veksten i utgifter.

[Vi skal ha mindre byråkrati, men flere tjenesteytere. Færre kontrollører, men flere utførere.](#)

Innsatsområdene i planen er utformet for å bidra til dette: Økt boligbygging og befolkningsvekst skal gi flere skatteyttere, mens forebyggende og inkluderende tiltak skal redusere behovet for kostnadskrevende tjenester. Arbeidsplassutvikling og effektiv arealbruk skal støtte opp under verdiskaping og langsiktig økonomisk handlingsrom.

Flere av tiltakene i planen vil kreve investeringer og innsats på kort sikt, men er nødvendige for å redusere framtidige utgifter og sikre bærekraftige tjenester over tid. Det handler om å gjøre kloke prioriteringer i dag, for å unngå større kostnader og mer krevende omstillinger i fremtiden. Økonomisk bærekraft handler både om budsjettdisiplin og om å utvikle en kommune som kan møte framtidens behov med ansvarlighet, forutsigbarhet og evne til omstilling.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap er et gjennomgående hensyn som skal ivaretas i all kommunal planlegging og tjenesteutvikling. Økt geopolitisk uro, klimaendringer, ekstremvær, digital sårbarhet og utfordringer knyttet til mat-, vann-, legemiddel- og energisikkerhet gjør det

nødvendig med en helhetlig og kunnskapsbasert tilnærming opp mot gjeldende trusselbilde nasjonalt og lokalt. [Færder kommunes verdifulle matjord er en viktig beredskapsressurs](#)

Samarbeid med Statsforvalteren, fylkeskommunen og regionale beredskapsaktører er en viktig del av beredskapsarbeidet. Kommunen skal være en aktiv deltaker i det regionale beredskapssystemet, og følge opp føringer og anbefalinger fra fylkes-ROS og fylkesberedskapsråd. [Som en direkte oppfølging av anbefalingene fra kommunens helhetlige ROS-analyse, ble de offentlige tilfluktsrommene i kommunen oppdatert og oppgradert til forskriftsmessig stand i 2023 og 2024](#)

Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) er et sentralt verktøy i beslutningsgrunnlaget for arealplanlegging, beredskap og tjenesteutvikling. Ved nye tiltak skal risiko for hendelser som ras, utglidning og ledningsbrudd reduseres. Klimatilpasning og robust infrastruktur som tåler overvann, flom og tørke er nødvendig for en trygg og bærekraftig utvikling. God fremkommelighet for nødetater inngår også som en viktig del av beredskapen.

Kommunen har ansvar for å sikre drift og robusthet i kritiske samfunnsfunksjoner som vannforsyning, strøm, infrastruktur og kommunikasjon. Samtidig forventes det at innbyggerne gjennom egenberedskap kan klare seg selv i inntil syv døgn ved kriser. Kommunen har et særlig ansvar for å ivareta sårbare grupper som barn, unge og eldre.

Frivillige [lag, foreninger og](#) organisasjoner er en viktig ressurs i arbeidet med trygge lokalsamfunn, blant annet gjennom informasjon om egenberedskap og som [bindeledd og aktiv bidragsyter mellom innbyggere og myndigheter i krisesituasjoner](#). I kommunens beredskapsråd er blant annet Røde Kors, Den norske kirke (Færder), Nøtterøy og Tjømme landbrukslag, Tønsberg og Færder næringsforening representert. [bindeledd mellom innbyggere og myndigheter i krisesituasjoner](#).

2. Innsatsområder med mål og strategier

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

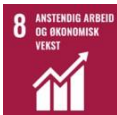
Færder kommune står overfor betydelige utfordringer knyttet til befolkningsvekst, demografiske endringer og boligbygging. Synkende barnetall og færre barnefamilier kombinert med en rask økning i andelen eldre krever en tydelig strategi for å sikre en stabil kommuneøkonomi, robuste lokalsamfunn og bærekraftig bruk av tilgjengelige arealer. Kommunens begrensede utbyggingsarealer stiller høye krav til transformasjon og fortetting i allerede etablerte områder.

Færder kommune vil oppnå en balansert befolkningsvekst som styrker det økonomiske grunnlaget for kommunen og bidrar til livskraftige lokalsamfunn. For å oppnå dette skal vi legge til rette for bygging av 2000 nye boenheter innen 2038, hvor hovedvekten vil være leiligheter. Dette skal bidra til å møte [eldres-innbyggernes](#) behov for mer tilpassede boliger, samtidig som flere familieboliger frigjøres og skaper etableringsmuligheter for nyetablerte barnefamilier.

Strategien vår bygger på en målrettet prioritering av boligutvikling i **og nær** sentrumsområdene, [og](#) der tjenester og kollektivtilbud er lett tilgjengelige. Gjennom en aktiv rolle i planleggingen og i samarbeid med private aktører, skal vi sørge for at boligbyggingen og infrastruktur støtter opp om fremtidens behov og styrker lokalsamfunnene.

[Vi skal særlig legge vekt på utvikling syd på Nøtterøy og på Tjømme, Brøtsø og Hvasser](#)

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
1.1 Færder kommune er en attraktiv kommune å flytte til og bo i Bærekraftsmål: Nr 8, 11 og 15 	• Markedsføre <u>Legge vekt på</u> kvaliteter ved kommunens sentrale beliggenhet, og sosiale infrastruktur???? og natur- og friluftsområder. Ha ikke markedsføre tjenester og møteplasser som støtter innbyggernes velferd og fellesskap, som barnehager, skoler, helsetjenester, kulturarenaer og idrettsanlegg. • Videreutvikle kvaliteter ved kommunens natur- og friluftsområder der folk bor. • <u>Styrke utviklingen av arbeidsplasser for å øke bostedsattraktiviteten i kommunen, både gjennom regionalt samarbeid om hva? med Tønsberg og Vestfold for øvrig,</u> og ved å satse på <u>de</u> viktigste lokale næringene. • <u>Aktivt arbeide for å tiltrekke seg nye og innovative næringer</u>
1.2 2000 nye boenheter innen 2037⁸, for å sikre en stabil demografisk utvikling og få en mer variert boligstruktur Bærekraftsmål: Nr 8, 11 og 17 	• Ta en tydelig, offensiv og løsningsorientert rolle i møte med utviklere, for å utforske og realisere muligheter utover det som kreves av plan- og bygningsloven. Samarbeide aktivt med private eiendomsaktører for å realisere målene om økt boligbygging. • Utføre egenplanlegging både innenfor og utenfor rammene av plan- og bygningsloven der det er nødvendig. • Sikre forutsigbarhet gjennom <u>klare strategier</u>, mål og rammer for fremtidig utbygging. • Benytte kommunale eiendommer <u>strategisk</u> for å legge til rette for ønsket boligutvikling. <u>(strategisk eiendomsutvikling).</u> • <u>Ha Rask og effektiv plan- og byggesaksbehandling</u>

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
1.3 Færder sikrer et mer variert boligtilbud for eldre i kommunen Bærekraftsmål: Nr 3, 10, 11 og 17 	- Bygge 1500 leiligheter (av de 2000 boenhetene) for å dekke behovet som oppstår ved en økende andel eldre. Være en foregangskommune for utvikling av aldersvennlige boligstruktur og etablere et pilotprosjekt i samarbeid med private eiendomsutviklere og framtidige beboere. <u>I samarbeid med utbyggere</u> Utvikle et bredt spekter av leiligheter med ulike konsepter for eierskap og leie, integrerte fellesfunksjoner, sosiale møteplasser og løsninger som ivaretar prinsippene for universell utforming.
1.4 Færder kommune sikrer en strategisk og hensiktsmessig lokalisering av boliger og sosial infrastruktur som fremmer sosial og miljømessig bærekraft Bærekraftsmål: Nr 3, 9, 11 og 13 	- Lokalisere <u>majoriteten av</u> framtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur <u>og kollektivakser</u>. Bør ikke være til hinder for etablering utenfor senterstruktur dersom ingen ekstra belastning for kommunen <u>Legge til rette for boliger for barnefamilier i mindre boliggrender og etablerte lokalsentre.</u>

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
1.5 Færder kommune forhindrer nedgang i barnetallsutviklingen Bærekraftsmål: Nr 3, 4, 10 og 11 	• I samarbeid med utbyggerne øke andelen leiligheter for å skape et mer variert boligtilbud, som legger til rette for at eldre kan flytte til mer tilpassede leiligheter. Dette frigjør boliger som er godt egnet for barnefamilier og familier i etableringsfasen. • Legge til rette for boliger for barnefamilier i mindre boliggrrender og etablerte lokalsentre. • Sikre barnehager og skoler med høy kvalitet som kan møte dagens og framtidens behov.

185

186

187

Samfunnsmål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

188

189

190

Forskjeller i inntekt og utdanning blant innbyggere i Færder fører til systematiske ulikheter i helse, livskvalitet, levevaner og levealder. Disse forskjellene kan hindre like muligheter for deltakelse og tilgang til samfunnets ressurser.

191

192

193

Færder har en høy andel unge som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring, og andelen er blant de høyeste i Vestfold og over landsgjennomsnittet. Årsakene til ungt utenforskap er komplekse, og det trengs mer kunnskap om situasjonen i Færder.

194

195

196

197

Færder kommune bruker mye ressurser på individuelle tiltak og tjenester, som kan gå på bekostning av gode fellesløsninger. En utfordring er å sørge for at ressursene også går til helsefremmende og forebyggende tiltak for alle, spesielt når det er økning i psykiske helseplager, livsstilssykdommer og en stadig eldre befolkning.

198

199

200

201

202

203

204

205

206

Kommunen skal legge til rette for at barn, ungdom og unge voksne skal kunne ta gode valg for egen helse og livskvalitet, og for fellesskapet. Kommunen vil styrke barnehage, skole og nærmiljø som viktige arenaer for å utjevne sosiale forskjeller. Helsefremmende og forebyggende tiltak skal satses på og prioriteres. Universelle tiltak skal innrettes slik at barn, ungdom og unge voksne som trenger det mest får særlig nytte av tiltakene (~~Proporsjonal universalisme~~). Sammen med fylkeskommunen og næringslivet, vil vi legge til rette for flere lærling- og arbeidsplasser, som gir ungdom og unge voksne mulighet til å delta aktivt i samfunnet. Kommunen vil fremme verdien av inkludering, deltakelse og sosialt fellesskap, og sammen med innbyggere, frivillighet og næringsliv ~~utvikle~~ ha trygge og lett tilgjengelige møteplasser og nærmiljø.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
2.1 Kommunen har gode fellesløsninger som reduserer behov for individuelle tjenester Bærekraftsmål: Nr 3, 4 og 10 	• Øke kunnskapen om hvorfor Færder har en høyere andel unge utenfor arbeid, utdanning og opplæring enn landsgjennomsnittet. • Prioritere helsefremmende og forebyggende tiltak i kommunens planer og budsjetter. • Sørge for at tiltak er universelt utformet, og innrettet slik at barn, ungdom og unge voksne som trenger det mest får særlig nytte av tiltakene. • Sikre tidlig innsats rundt barn og foresatte fortrinnsvis i gruppe, for å hindre at utfordringer vokser, blir mer komplekse og kostbare å løse.
2.2 Færdersamfunnet skal fremme god livskvalitet for alle og bidrar til å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller Bærekraftsmål: Nr 3, 4, 10 og 11 	• Skape fysiske og sosiale rammer som gjør det lett for barn, ungdom og unge voksne å ta gode valg for egen helse og livskvalitet. • Styrke nærmiljø, barnehage og skole som viktige arenaer for å utjevne sosiale forskjeller. • Kartlegge levekår og levekårssoner, og prioritere innsats der den trengs mest. • Legge til rette for gode møteplasser og aktivitetstilbud i alle aldersgrupper.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
2.3 Et inkluderende skole-, utdanning og arbeidsliv gir barn, ungdom og unge voksne mulighet til å skape verdier for seg selv og andre Bærekraftsmål: Nr 4, 8 og 10 	• Styrke-Innhente kunnskap om hvorfor Færder har en høyere andel unge utenfor arbeid, utdanning og opplæring enn landsgjennomsnittet, og sette inn tiltak for å motvirke dette • Ha skoler og barnehager som gir barn og unge muligheter til å oppleve fellesskap, mestring samt nå sine fulle potensialer. • Samarbeide med fylkeskommunen og næringslivet om et mer inkluderende arbeidsliv og tilgang til flere lærlingplasser. • Ta en aktiv rolle som arbeidsgiver for å rekruttere unge utenfor arbeidslivet til kommunal tjenesteproduksjon.
2.4 Barn, ungdom og unge voksne er i stand til å mestre sine liv i et samfunn med raske endringer Bærekraftsmål: Nr 3, 4 og 10 	• Være en kommune der barn, ungdom og unge voksne opplever å høre til et fellesskap og ta en aktiv rolle i samfunnet. • Sikre at innsats i barnehage, skole og lokalsamfunn gjør at barn og unge utvikler kompetanse for trygg og ansvarlig deltakelse i en verden i endring. • Styrke foreldrekompetanse og laget rundt barna. • Samarbeid med politiet, og nabokommuner og frivilligheten om forebygging av rusmisbruk og ungdomskriminalitet

208

209

Samfunnsmål 3: Aldersvennlig samfunn

210

211

212

213

214

Demografiske endringer med en økende andel eldre stiller Færdersamfunnet overfor utfordringer nå og i lang tid fremover. Antallet eldre, spesielt gruppen over 80 år, forventes å **vokse øke** betraktelig de neste tiårene. Selv om mange eldre har bedre helse og funksjon enn tidligere, øker antallet med kroniske sykdommer og sammensatte hjelpebehov. Særlig vil høyere forekomst av demenssykdom og behov for avansert helsehjelp hjemme stille nye krav til kommunen.

Færder kommune skal være et aldersvennlig samfunn der eldre bor i en bolig i et lokalmiljø det er godt å være gammel i og der **alle-vi** kan benytte natur, uteområder, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser. Vi tar alle vare på egen helse og pårørende og frivilligheten tar en større rolle når helsen svikter.

Kommunen oppfordrer innbyggerne til å tilpasse egne boliger slik at de kan bo trygt hjemme, selv med nedsatt fysisk og kognitiv funksjon. Det vil være behov for å utvikle flere nye og varierte boligtilbud med ulike fellesarealer og **support-støtte**. Eksisterende omsorgsboliger oppgraderes bygningsmessig og med helsepersonell for å imøtekomme økt behov for heldøgns helsetjenester og omsorgstilbud. Helseteknologi tas i bruk der det gir merverdi.

De kommunale helsetjenestene tilpasser seg kontinuerlig nye oppgaver. Det arbeides systematisk med forbedring, rekruttering og kompetanseutvikling. Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten og utdanningsinstitusjonene er godt, og vi satser på **frivillig** heltidskultur.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
3.1 Eldre i Færder bor i en tilpasset bolig i et lokalmiljø der det er godt å leve som gammel Bærekraftsmål: Nr 3, 10, 11 og 17 	- Oppfordre innbyggerne til å tilpasse egne boliger slik at de kan bo trygt hjemme, selv med nedsatt fysisk og kognitiv funksjon. - Samarbeide med boligutviklere om å utvikle flere varierte boligtilbud og skape gode bomiljø for eldre i kommunen. - Utvikle eksisterende omsorgsboliger for å imøtekomme økt behov for heldøgns omsorgstilbud og for å redusere behovet for kostbare sykehjemsplasser. - Legge til rette for gode nærmiljø, der alle-vi kan benytte natur, uteområder, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser.
3.2 Eldre tar gode valg for egen alderdom og helse Bærekraftsmål: Nr 3, 11 og 17 	- Aktivt formidle tilpasset informasjon, råd og veiledning for at eldre skal ta gode valg for egen alderdom og helse. - Legge til rette for at eldre er aktive og deltar i frivilligheten.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
---------------------------	------------------------------------

3.3 Eldre får rett helsehjelp til rett tid og har god livskvalitet til tross for sykdom

Bærekraftsmål:

Nr 3, 11, 17

- Ha god dialog mellom kommune og innbyggerne for å avklare forventninger til helsetjenestene.
- Gjøre pårørende i stand til å ivareta seg selv og sine omsorgsoppgaver.
- Gi frivilligheten en større plass i helse- og omsorgstjenesten.
- Tilby digitale løsninger og trygghetsskapende teknologi.

3.4 Færder kommune er en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer og beholder tilstrekkelig kompetent helsepersonell

Bærekraftsmål:

Nr 3, 8 og 17

- Samarbeide med utdanningsinstitusjoner og ha tilstrekkelig praksis- og lærlingeplasser.
- Inspirere og motivere for å utdanne ufaglærte medarbeidere.
- Være en ansvarlig og fleksibel arbeidsgiver som legger til rette for at medarbeidere opplever trygghet, mestring og utvikling.
- [Satse på heltidskultur og årsturnus, basert på frivillighet fra arbeidstager.](#) [Satse på frivillig heltidskultur og årsturnus.](#)
- [Legge til rette for oppgaveforskyvning gjennom stillinger med mindre behov for utdanning, som kan avlaste arbeidstakere med spesialkompetanse.](#)

Slik vil vi ha det (mål):

Dette får vi til ved å (strategi):

3.5 Arbeide kontinuerlig for å tilpasse helsetjenestene til nye oppgaver og behov

Bærekraftsmål:

Nr 3, 9 og 17

- Arbeide systematisk med forbedring, kompetanseutvikling og økt bruk av helseteknologi.
- Samarbeide godt med spesialisthelsetjenesten.

Samfunnsmål 4: Bevaring av verdifull natur-~~og karbonrike arealer~~

Landområdene rundt Oslofjorden er blant Norges rikeste når det gjelder biologisk mangfold, ~~med kanskje 80 % av våre landlevende arter.~~ I Færder kommune er det registrert et stort antall truede arter og viktige naturtyper. Oslofjord-området er samtidig et pressområde med mye folk, næringsliv og infrastruktur. Over tid har store naturarealer blitt bygget ut ~~eller disponert til jordbruksformål.~~ I Færder er nesten en fjerdedel av landarealet bebyggt eller avsatt til bebyggelse. Færder er dermed blant de ti kommunene i landet med størst andel bebyggt areal, ifølge SSB.

De mest alvorlige truslene mot naturen og dens evne til karbonlagring, kommer i dag fra tap og fragmentering av arealer, spredning av fremmede arter, forurensning ~~og~~ klimaendringer ~~og overhøsting???????~~. Arealendringer er hovedårsaken til tap av arter på land, og utgjør den viktigste påvirkningsfaktoren. ~~Naturtapet skyldes blant annet nedbygging, avskoging og oppdyrking.~~ Fremmede skadelige arter er en av de viktigste driverne for nedgangen i naturmangfold, både i sjøen, på land og i ferskvann. Forurensning påvirker også naturmangfoldet negativt. ~~Menneskeskapte klimaendringer øker presset på naturen ytterligere, blant annet ved å forskyve arters leveområder og redusere økosystemenes robusthet.~~

For å løse utfordringene knyttet til tap av natur og karbonrike arealer, ønsker vi å ~~stans~~ stans ~~tap og fragmentering av naturarealer, blant annet ved å~~ prioritere fortetting i utbygde områder og styrke naturhensyn i kommunal planlegging og forvaltning. Videre vil kommunen bekjempe skadelige fremmede arter, motvirke forurensning og redusere klimagassutslipp. For å bidra til at alle tiltak er kunnskapsbaserte, vil kommunen også fortløpende styrke og dele kunnskap om natur, fremmede arter, viltbestander, forurensning og karbonrike områder i kommunen.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
4.1 <u>Tap og fragmentering av naturarealer er redusert til et minimum</u> <u>Tap og fragmentering av viktige naturarealer er stanset veldig absolutt, og tap av andre naturarealer er redusert til et minimum</u> Bærekraftsmål: Nr 11, 13, 15, 17 	• Legge økt <u>Legge sterk</u> vekt på naturhensyn i kommunal planlegging og kommunens forvaltning. • Ta i bruk nye virkemidler som planvask, naturregnskap og naturrestaurering. • Vurdere nye virkemidler som arealnøytralitet og kommunedelplan for naturmangfold. • Støtte etablering av flere verneområder, inkludert frivillig skogvern. Hva kan dette være • <u>Vurdere å støtte etablering av flere verneområder</u> • Formidle kunnskap om naturverdiene og samarbeide med frivillige og innbyggere om tiltak for å bevare og forbedre disse verdiene.
4.2 Tap av viktig naturmangfold som følge av skadelige fremmede arter er <u>stanset</u> <u> redusert til et minimum</u> Bærekraftsmål: Nr 15 og 17 	• Bekjempe skadelige fremmede arter i kommunen. • Formidle oppdatert kunnskap om skadelige fremmede arter i kommunen. • Arbeide for å øke det biologiske mangfoldet i stedegen natur, slik at denne blir mindre sårbar for fremmede arter.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
4.3 Tap av naturmangfold som følge av forurensning skal reduseres til et minimum Bærekraftsmål: Nr 14 og 15 	Arbeide for å begrense alle typer forurensning som påvirker naturen negativt, inkludert luftforurensning fra veitrafikk og vedfyring forby?, plastforsøpling og avfall, skadelig plantevernmiddelbruk, næringsstoffutslipp fra landbruk og avløp, samt unødig bruk av lys som forstyrrer økosystemer.
4.4 Klimagassutslipp, som fører til tap av natur, skal reduseres og økosystemene skal være robuste mot klimaendringer. Bærekraftsmål: Nr 13 og 15 	- Styrke kommunens klimaarbeid gjennom mål og tiltak i klima- og energiplanen, i tråd med nasjonale og internasjonale klimamål. - Legge økt vekt på både bevaring av karbonrike arealer og økosystemers evne og bidrag til klimatilpasning i kommunal planlegging og forvaltning.

254

255 Samfunnsmål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

256 Færder kommune er en kystkommune med rundt 650 øyer og holmer. Langs kysten er det registrert
 257 store ~~områder med~~ bløtbunnsområder i strandsonen og ålegrassamfunn, som er viktige
 258 oppvekstområder for mange arter. Færder nasjonalpark, som ligger i sin helhet i kommunen,
 259 beskytter både marine ~~og og terrestriske?????~~ landbaserte økosystemer, og er et populært område
 260 for friluftsliv og rekreasjon.

261 Tilstanden for livet i Oslofjorden og vannmiljøet i kommunen er svært dårlig. De fleste bekker og
 262 innsjøer har dårlig økologisk tilstand, og ingen oppfyller kravene til god kjemisk tilstand. ~~Fem~~
 263 ~~hovedutfordringer anses av Miljødirektoratet som deDe~~ største truslene mot ytre Oslofjord: a)
 264 overhøsting, ~~bb)~~ miljøgifter fra avløp, industri, transport og landbruk, c) mikroplast ~~fra fritidsbåter,~~
 265 ~~bildekk og fiskeutstyr,~~ d) fysiske inngrep som bunntråling ~~og bygging i strandsonen~~ samt e)
 266 næringssalter fra landbruk og

avløp som gir overgjødsling og oksygenmangel. Samtidig forsterker klimaendringer [og høyere sjøtemperatur](#) mange av disse problemene, blant annet ved å øke ekstremvær som kan føre til mer avrenning av forurensning og næringssalter til fjorden. Disse utfordringene skader viktige leveområder for dyr og planter og svekker fjordens tilstand.

For å redde Oslofjorden og forbedre vannmiljøet i Færder, er det helt avgjørende at vi handler nå. Dette krever at kommunen tar en helhetlig tilnærming og samarbeider tett med statlige og regionale myndigheter, innbyggere og frivillige organisasjoner. Bare gjennom felles innsats kan vi sikre bevaring av biologisk mangfold, redusere forurensning og beskytte kystsonen.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
5.1 Bærekraftige fiskebestander og et rikt arts mangfold i fjord og vassdrag. Bærekraftsmål: Nr 6, 14 og 15 	• Støtte nullfiske i Færder nasjonalpark, inkludert tilgrensede arealer inn mot land, og andre restriksjoner på fiske i Oslofjorden. Unntak for dorging etter makrell i juni–august og fangst av hummer og krabbe utenfor nasjonalparken med teiner i oktober. UNØDVENDIG Å HA MED STØTTE DA DETTE E STATLIG BESTEMT • Sikre økologisk viktige naturområder gjennom arealforvaltning. • Restaurere vassdrag og marint habitat slik at målene i vannforvaltningsplanen kan oppfylles.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
5.2 Rene sjøområder og vassdrag fri for avfall og mikroplast, med særlig fokus på nasjonalparken. Bærekraftsmål: Nr 6, 12 og 14 	• Redusere og hente opp marint avfall og tapt fiskeressurs samt forbedre avfallshåndteringen i skjærgården. • Forebygge og hindre at mikroplast fra kunstgressbaner, lekeplasser og bildekk kommer på avveie. • Fremme bruk av miljøvennlige materialer ved tiltak i og ved vassdrag og sjøområder i kommunen.
5.3 En strandsone og skjærgård som er tilgjengelig for befolkningen og beskyttet mot utbyggingspress og naturinngrep. Bærekraftsmål: Nr 11, 14 og 15 	• Sikre befolkningens tilgang til båtliv og skjærgården ved å ta vare på eksisterende bryggeanlegg • I samarbeid med staten bidra til kjøp av attraktive strandeierdommer • Ha en ansvarlig og restriktiv holdning til tiltak i strandsone og sjø- • Sikre at nye utbygginger og arealendringer ikke påvirker vassdrag og marine habitater negativt. Må ikke forhindre flytende badstuer • Styre reiseliv til randsonen av nasjonalparken og kanalisere friluftsliv i strandsonen til de mindre sårbare områdene. Må ikke begrense skjærgårdslivet Stimulere til friluftsliv i nasjonalparken og den øvrige skjærgården som ikke kommer i konflikt med å ivareta viktige naturverdier.

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
5.4 Bidra til god vannkvalitet i Oslofjorden og kommunens vassdrag ved å forebygge og redusere forurensning fra næringssalter, miljøgifter og andre skadelige stoffer. Bærekraftsmål: Nr: 6, 11 og 14 	• Redusere forurensning og avrenning fra jordbruket gjennom driftsformer som tar vare på matjorda, riktig gjødsling, sikker lagring av husdyrgjødsel og oppfølging av miljøkrav. • Beskytte vassdragene mot avrenning ved å etablere fangdammer og plante vegetasjon langs vassdrag og vedlikeholde bekker mot flom. • Redusere forurensning fra kommunale avløpssystemer gjennom nøye tilsyn, oppgradering av rørnett og renseanlegg. • Gjennomføre nitrogenrensing av avløpsvann i samarbeid med nabokommunene • Følge opp private renseanlegg og fett- og oljeutskillere gjennom tilsyn og krav om oppgradering. • Bruke blågrønne løsninger og gjennomtrengelige overflater for å håndtere overvann, redusere forurensning og tilpasse oss klimaendringer. +praksis? • Legge til rette for og Samarbeide med båthavnene sette krav til at utvalgte større småbåthavner etablerer om rensesystemer for spyling av båter og tømmestasjoner for båtseptik.

279

280 Samfunns mål 6: Arbeidsplassutvikling

281 Færder kommune har en negativ utvikling i antall innbyggere i yrkesaktiv alder og antall
 282 arbeidsplasser og må forsterke innsatsen for å bli en attraktiv bokommune og næringskommune, som
 283 tilrettelegger for bedrifter, gründere og arbeidssøkere. ~~Dette vil kunne bedre arbeidsplassutviklingen~~
 284 ~~i kommunen.~~

285 For å sikre den økonomiske bærekraften i Færder kommune må flere komme i arbeid og det må
 286 skapes flere arbeidsplasser lokalt og i Tønsbergregionen. Dette krever en aktiv næringsutvikling i
 287 samarbeid med Tønsberg og resten av Vestfoldregionen, hvor kommunen ~~arbeider strategisk med~~
 288 ~~tilrettelegger for~~ eksisterende og nye næringsarealer for å stimulere til nyetableringer og vekst. Det
 289 samme gjelder for samferdselsinfrastruktur.

290 Arbeidsplassutvikling handler også om å mobilisere hele arbeidskraftreserven av unge, eldre,
 291 innvandrere og mennesker som i dag står utenfor arbeidslivet. Kommunen har ~~for~~ lav rekruttering til
 292 yrkesfag og et ~~for~~ høyt sykefravær som svekker både arbeidsmarked og velferd.

293

294 [Svært lite er inntatt fra strategisk næringsplan](#)

295

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
6.1 Flere innbyggere bor og jobber i Færder, og andelen pendling ut av Tønsbergregionen reduseres. Bærekraftsmål: Nr: 8, 9, og 11 	• Ta en aktiv rolle for å få realisert en betydelig økning i boligbyggingen i kommunen. • Tilrettelegge for arbeidsformer som gjør det mulig for flere å jobbe lokalt, f.eks. gjennom coworking og tilrettelegging for fleksible kontorfellesskap. • Støtte opp om kommunens matprodusenter • Legge til rette for bedrifter med høy verdiskapning

6.2 Færder tilbyr gode rammevilkår og utviklingsmuligheter for næringslivet, for både etablerte og nye virksomheter.

Bærekraftsmål:

Nr: 8, 12, 14 og 15

- [Utvikle](#) [Bruke blant annet næringsforum til å utvikle](#) felles strategier for reiseliv og opplevelsesnæringer som bygger på Oslofjordens og nasjonalparkens unike kvaliteter – med respekt for natur og bærekraft.
- [Møte næringslivets behov for infrastruktur og areal](#)
- [Være imøtekommende overfor næringslivet i spørsmål som gjelder regulering og byggesaksbehandling](#)

296

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
6.3 Flere ungdommer og unge voksne går fra utenforskap til arbeid og utdanning. Bærekraftsmål: Nr: 4, 8 og 9 	• Samarbeide med fylkeskommunen og næringslivet om flere lærlingeplasser og arbeidspraksis for unge og unge voksne. • Styrke entreprenørskap og gründerskap blant unge med arenaer for innovasjon, nettverk og støtteordninger.

6.4 Næringslivet og kommunene i Færder og Tønsberg samarbeider om rekruttering av næringsaktører og personer med ønsket kompetanse.

Bærekraftsmål:

Nr: 8, 9 og 11

- Samarbeide tett med Tønsberg kommune og Vestfold som region for å utvikle næringsområder og nødvendig samferdselsinfrastruktur.

297

Slik vil vi ha det (mål):

6.5 Færder kommune arbeider i tett samarbeid med næringsaktører for å utvikle eksisterende og nye næringsarealer.

Bærekraftsmål

Nr: 8 og 11

Dette får vi til ved å (strategi):

- Ha til enhver tid oversikt over ledige næringslokaler og næringseiendommer, og deres potensial for utvikling og fortetting.
- Være positiv til regulering av [nye næringsarealer](#) og [omregulering av eksisterende næringsarealer](#)

298

299

300

3. Arealstrategi

301

302

303

304

305

306

En arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel er en overordnet strategi for hvordan kommunen skal utvikle seg og ivareta arealene sine for å nå og støtte opp under de langsiktige målene i samfunnsdelen. Den skal danne grunnlaget og legge føringer for kommuneplanens arealdel og mer detaljerte arealplaner, og skal vise hvor og hvordan vekst, utbygging og vern skal skje, og hvilke områder som skal prioriteres. ~~Arealstrategien skal også legge føringer for hvilke arealinnspill kommunen ønsker å etterspørre i arbeidet med kommuneplanens arealdel.~~

307

308

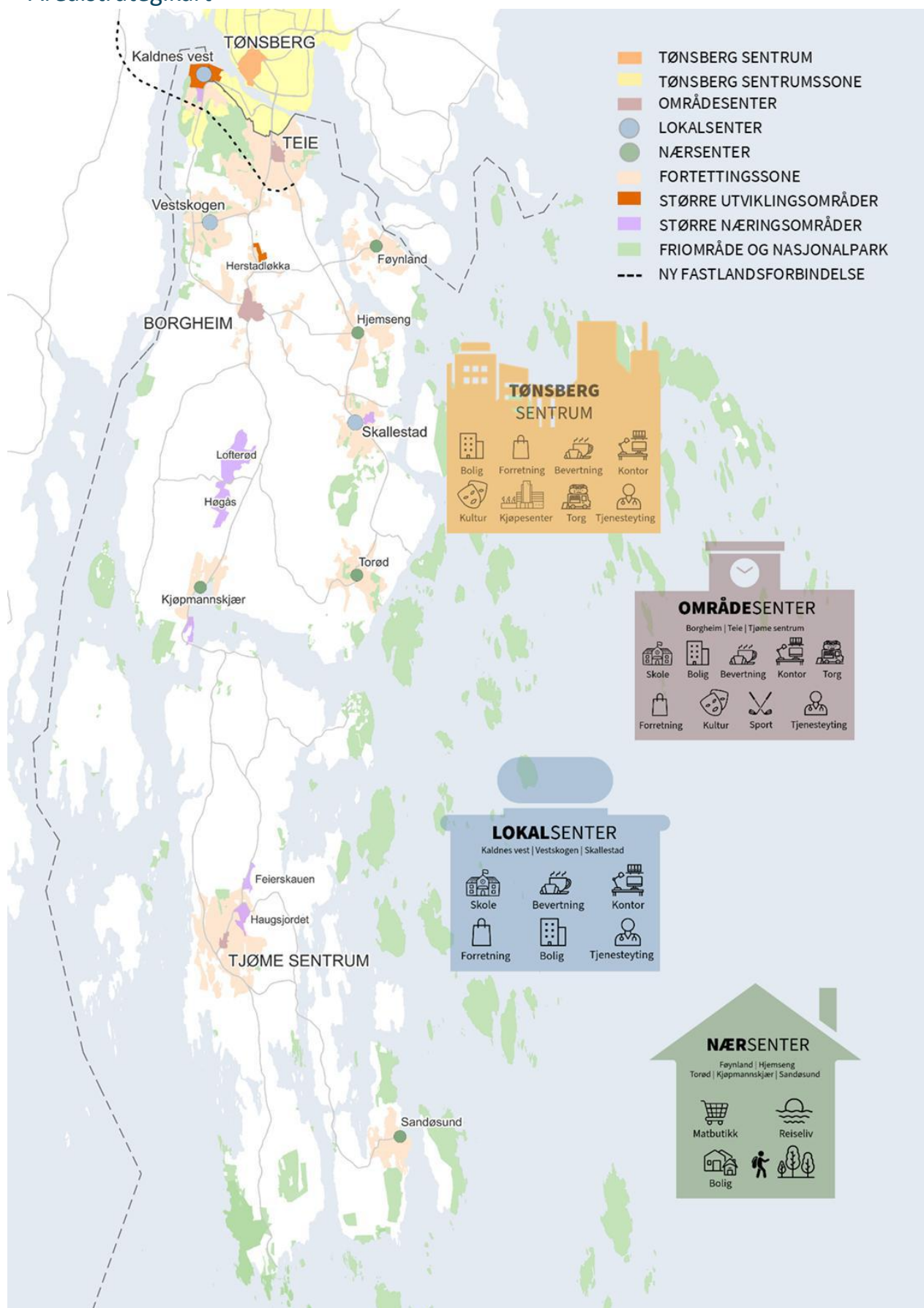
309

310

311

Arealstrategien består av 3 deler. Den første delen er et ~~arealstrategi~~ kart som viser strategien i form av en kartillustrasjon. Den andre delen er en beskrivelse og ønsket utvikling av kommunens senterstruktur bestående av områdesenter ~~og~~, lokalsenter ~~og nærsenter~~. Den tredje delen er en konkretisering og detaljering av ~~strategiene innholdet~~ i samfunnsdelen, gjeldende kommuneplans arealdel og statlige og regionale føringer.

Senterstruktur

Kommunens senterstruktur er bygget opp i ~~et hierarki med tre~~ nivåer: Områdesenter ~~og~~ lokalsenter ~~og nærsenter~~. I tillegg er det hensiktsmessig å inkludere Tønsberg sentrum som et eget nivå over kommunens senterstruktur, hvor de fleste funksjoner for Færders innbyggere er.

Områdesentrene

Kommunens tre områdesentre: Borgheim, Tjøme sentrum og Teie sentrum er viktige utviklingsområder i kommunens framtidige utvikling. Alle områdene har et stort potensial for boligutvikling gjennom fortetting og transformasjon. Kommunesentrene skal også videreutvikles som lokale service- og møteplasser, og fylle et regionalt behov. Her skal man finne privat- og offentlig service, kultur- og rekreasjonstilbud og arbeidsplasser. Borgheim vil ha funksjonen som kommunesenter med konsentrasjon av offentlig tjenesteyting, mens Teie sentrum vil være kommunens viktigste handelssenter. Tjøme sentrum vil være senter med daglige servicebehov for sørlige deler av kommunen, med særlig innretning mot turisme.

Lokalsentrene

Kommunens lokalsentre ~~er Skallestad og Vestskogen, samtidig som det planlegges for et lokalsenter på Kaldnes vest. Lokalsentrene ligger i noen av de mest befolkningstette områdene i kommunen. De skal kan~~ utvikles til servicesentre, hvor man får dekket de daglige servicebehovene, som dagligvarer, kiosk og andre småbutikker, frisør, lege, tannlege etc. Lokalsentrene skal også fungere som møteplasser, med utvendig oppholdsplass.

Nærsentrene

~~Kommunens nærsentre er Føyland, Skallestad, Hjemse, Torød, Kjøpemanntjønn og Sandvick. Nærsentrene i Færder er servicesentre tilknyttet mindre tettsteder, der man får dekket enkelte eller flere av de daglige servicebehovene. Et nærsenter kan for eksempel inneholde en liten nærbutikk, barnehage, skole og idrettsanlegg. Hvilke funksjoner et nærsenter har, vil variere fra sted til sted, med utgangspunkt i stedets lokale egenart og beliggenhet.~~

Fortettingssoner

Fortettingssoner er områder hvor man ønsker at boligutviklingen skal skje, i form av fortetting, transformasjon og annen arealutvikling. Fortettingssonene er definert ut fra en gitt reell gangavstand ~~fra enten et områdesenter, lokalsenter eller nærsenter~~ ~~senterområdene~~. Det er viktig å påpeke at andre forhold likevel kan gjøre at områder innenfor fortettingssonen vil være uegnet for boligutvikling. Definert tid varierer basert på størrelsen på senteret, og ulik tiltrekningskraft. Det er gitt en gangavstand på 15 minutter for områdesentrene og 10 minutter for lokal ~~sentrene og~~ ~~nærsentrene~~. Det er også laget en egen sone for Tønsberg by, som viser en gangavstand på 20 minutter. Innenfor fortettingssonene er sikret grønnstruktur, dyrket mark og LNF-områder i strandsonen tatt ut.

Strategier

- 1.1 Lokalisere framtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur.
- 1.2 ~~Sørge for at 75% av~~ Prioritere at boligbyggingen skjer innenfor kommunens senterstruktur og tilhørende fortettingssone og langs kollektivaksene.
- ~~1.3 Sikre at all boligbygging primært skal skje innenfor områder avsatt til byggeformål i gjeldende kommuneplans arealdel. Seminar: ta ut – se 1.2~~
- ~~1.4~~ 1.3 Styrke områdesentrene og lokalsentrene, som handelssentre og sosiale og kulturelle møteplasser.
- ~~1.5~~ 1.4 Lokalisere fremtidig sosial infrastruktur innenfor kommunens senterstruktur, samtidig som det åpnes for videreutvikling av eksisterende infrastruktur utenfor senterstrukturen.
- ~~1.6~~ 1.5 Tilrettelegge for høy arealutnyttelse og byggehøyder i område- og lokalsentre og deres fortettingssoner.
- ~~1.7~~ 1.6 Tilpasse arealreserver til fremtidig behov. Areal som er avsatt eller regulert til bebyggelse som har ligget over lengre tid, men ikke bygd ut, skal vurderes tilbakeført på nytt.
- ~~2.0 Etablere en tydelig rekkefølge for utbygging basert på boligpolitiske mål, størrelse på prosjektene og infrastrukturkapasitet. OG ETTERSPØRSEL~~
- ~~1.7~~ Formål i kommuneplanens arealdel skal gjenspeile etablert bruk, og det som er ønsket utvikling.
- ~~Tydelige bestemmelser som begrenser behov for dispensasjoner fra kommuneplanen~~
- ~~2.1~~ 1.8 Eventuell omgjøring av vedtatte reguleringsplaner skal skje etter egen behandling, ikke som konsekvens av endret arealdel av kommuneplanen

3.2. Stedsutvikling

- ~~2.1. Bevaring av kulturmiljøene på Teie, Ormelet, Årøysund–Middelborg, Langvika og Krukehavn videreføres for å ivareta kulturhistoriske verdier og stedets egenart.~~
- ~~2.2~~ 2.1. Ivareta og utvikle det enkelte steds særpreg så langt det er mulig, ved å vektlegge landskap, kulturmiljø, bebyggelsesstruktur og byggeskikk. Kulturarv, arkitektur og kunst skal bidra til identitet, kvalitet og særpreg i stedsutviklingen.
- ~~2.3~~ 2.2. Legge til rette for varierte boligtyper og sosial bærekraft i nye boligprosjekter, gjennom arkitektur og boformer som fremmer deling, felles møteplasser og universell utforming. Utviklingen skal skje i nært samarbeid med eiendomsutviklerne og tilpasses etterspørsel og behov.
- ~~2.4~~ 2.3. Tilrettelegge for bomiljøer og sentrumsutvikling som støtter aldersvennlige samfunn, med god og effektiv levering av kommunale tjenester, og der flest mulig har gangavstand til hverdagsfunksjoner i område- og lokalsentrene, lokal- og nærsentra.
- ~~2.5~~ 2.4. Styrke områdesentrene med fokus på boliger, sosiale møteplasser, grønnstruktur, samt handel og kulturelle aktiviteter for alle aldersgrupper.

4.3. Næring og verdiskaping

Jordvern:

- 3.1. Nedbygging av dyrka eller dyrkbar jord tillates ikke, med mindre tungtveiende samfunnsinteresser tilsier det.

Energi:

- 3.2. Lokalisere **en stor andel av** ny bebyggelse slik at energibehovet til transport og drift av bygg reduseres.

- 3.3. Legge til rette for lokal produksjon av fornybar energi. Utbygging av energianlegg på arealer som er i konflikt med naturverdier og viktige landskapsverdier tiltates-bør unngås ikke.

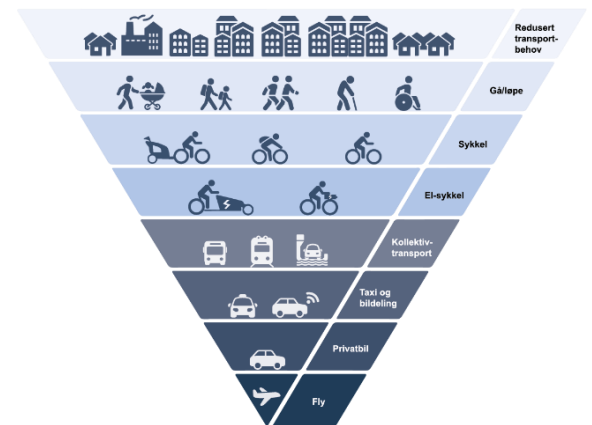
5.4. Vekst og arealutvikling

Næringsarealer:

- 3.4. Lokalisere arbeidsintensive næringer i eller nær område- og lokalsentrene.
- 3.5. Lokalisering av nNy detaljhandel skalbør plasseres innenfor kommunens senterstruktur, og plasskrevende varehandel skal plasseres utenfor sentrene, men i tilknytning til kommunens hovedveisystem.
- 3.6. Videreutvikle etablerte næringsområder med vekt på effektiv arealbruk, kvalitet og redusert transportbehov.
- 3.7. Sørge for å utvikle næringsområder/-miljøer på Kaldnes Vest, Teie, Borgheim, Skallestad, Høgås-Lofterød, Kjøpmannskjær, Tjøme sentrum og Haugsjordet-Feierskaugen som virker tiltrekkende på bedrifter med vekstpotensial for flere lokale arbeidsplasser.
- 3.8. Sikre eksisterende næringsarealer langs sjøen som er tilrettelagt for maritim-næring.
- 3.9. Tilrettelegge for mellomlagring, foredling og sortering av masser og andre sirkulære ressurser.
- 3.10. Sikre fleksibilitet i arealplanlegging for næringsarealer blant annet gjennom kommuneplanens arealdel, slik at de kan tilpasses endringer i samfunnet.

6.5. Mobilitet og tilgjengelighet

- 4.1. Samordnet areal- og transportplanlegging legges til grunn for å redusere transportbehovet og nå nullvekstmålet begrense vekst for i personbiltrafikk.
- 4.2. Legge den omvendte mobilitetspyramiden til grunn, der gange, sykkel, dele løsninger og kollektivtransport prioriteres foran privatbil.
- 4.3. Sørge for en raskest mulig og mest mulig effektiv utbygging av ny fastlandsforbindelse med tilhørende infrastruktur.
- 4.4. Benytte parkering som virkemiddel for mobilitet og redusert bilbruk, gjennom behovstilpassede løsninger som sikrer gode rammebetingelser for næringsliv, handel og attraktiv bosetting. HA NOK PARKERING Legge til rette for innfartsparkering langs kollektivaksene og tilstrekkelig parkeringsareal i tilknytning til sentrumsområdene
- 4.5. Aktiv bruk av mobilitetsanalyse i areal- og transportplanleggingen når nye utbyggingsformål vurderes.

Omvendt mobilitetspyramide (Molde kommune)

7.6. Natur og miljø

Natur:

- 5.1. Prioritere transformasjon og fortetting i allerede utbygde områder for å redusere behovet for nye naturinngrep.
- 5.2. Unngå tap av natur, og ved inngrep skal det vurderes tiltak som styrker eller gjenoppretter naturkvaliteter. INNEKLEMTE IKKE-DRIVVERDIGE AREALER
- 5.3. Gjennomgå eldre arealplaner som legger opp til nedbygging av natur, med sikte på revisjon eller oppheving (planvask).

459 5.4. Bevare og forsterke grønne korridorer i det bebygde landskapet, både som
460 leveområder for arter og som forbindelser mellom større naturområder for
461 befolkningen.

462
463 Oslofjorden:

464 5.5. Nye boliger i 100-metersbeltet utenfor definert senterstruktur og dets
465 fortetningsområder, eller utenfor områder avsatt til boligbebyggelse
466 med byggegrense mot sjø, tillates ikke.
467 5.6. Nye fritidsboliger tillates normalt kun i områder som er avsatt til fritidsbebyggelse
468 og som ligger utenfor 100-metersbeltet. HVA MED LNF-FRITID
469 5.7. Sikre at nye utbygginger og arealendringer ikke har vesentlig negativ påvirkning på
470 vassdrag og marine habitater.
471 5.8. Bidra aktivt til restaurering eller reetablering av viktige marine naturtyper for å styrke
472 den økologiske tilstanden i Oslofjorden-
473 5-8-5.9. Sikre befolkningens tilgang til båtliv og skjærgården ved å tillate nødvendige
474 reparasjoner, utskiftninger og vedlikeholdsmudring i eksisterende bryggeanlegg
475 VEDLIKEHOLDSMUDRING

476
477 Friluftsliv:

478 6-0-5.10. Vurdere sikring av Sikre eksisterende og nye friluftsområder gjennom
479 arealplanlegging og offentlige kjøp. Eiendommer i strandsonen og nær friluftsområder
480 der folk bør befolkningstette områder, vurderes som spesielt viktige. HVA MENES
481 FOLKEHELSE BRUK AV SKJÆRGÅRDEN

482
483 Klima og klimatilpasning:

484 7-0-5.11. Vurdere klimarisiko og klimatilpasning i all planlegging, for å forebygge
485 uønskede hendelser som flom, oversvømmelse, ras og skred. Naturbaserte løsninger
486 for overvannshåndtering skal benyttes der det er mulig.

4. Kommuneplanens rolle i plansystemet

Kommuneplanen er ikke svaret på alle utfordringer, men starten på en felles innsats for å møte samfunnsutfordringene og nå målene for Færder kommune.

Som kommunens overordnede styringsdokument gir kommuneplanen retning for utviklingen av lokalsamfunnet. Den legger grunnlaget for prioriteringer og beslutninger, mens detaljer og konkret oppfølging skjer gjennom temaplaner, virksomhetsplaner og årlige budsjetter.

Gjennom helhetlig planlegging og bred involvering skal kommuneplanen bidra til en trygg, bærekraftig og fremtidsrettet utvikling av Færder, til beste for innbyggerne, næringslivet og naturen.

Hva er utfordringene?
Planstrategi

Hva skal kommunen oppnå?
Kommuneplanens samfunnsdel

Hvordan skal arealene disponeres?
Kommuneplanens arealdel

Hvordan skal kommunen jobbe for å oppnå målene?
Temaplaner og virksomhetsplaner

Hva skal kommunen gjøre det neste året? Budsjett- og Økonomiplan.

FÆRDER
KOMMUNE

499

5. Medvirkning

500

(Kommer etter høring)

6. Forklaringer på ord og begreper ~~Heller bruke forklaringen i teksten~~

Aldersvennlig boligstruktur

Boliger og bomiljøer som er tilpasset eldre personers behov, med fokus på tilgjengelighet, trygghet og nærhet til tjenester.

Arbeidsintensiv næring

Næring som krever høy arbeidsinnsats per produsert enhet, og ofte sysselsetter mange personer.

Arealnøytralitet

Prinsipp om at nye utbygginger skal skje uten å øke det totale arealet som tas i bruk, for å bevare natur og jordbruksområder.

Blågrønne løsninger

Naturbaserte tiltak som kombinerer vannhåndtering (blått) og vegetasjon (grønt), og bidrar til klimatilpasning, økt biologisk mangfold og bedre lokalmiljø.

Coworking

Fleksible arbeidsplasser der personer fra ulike virksomheter eller bransjer deler kontorlokaler og fasiliteter, ofte med fokus på samarbeid og nettverksbygging

Digital sårbarhet

Risikoen for at svikt i digitale systemer, nettverk eller datasikkerhet påvirker samfunnsfunksjoner, personvern eller beredskap.

Fangdammer

Små dammer som fanger opp forurensning og partikler fra avrenning før det når vassdrag eller sjø.

Fragmentering av natur

Store sammenhengende naturområder blir delt opp i mindre, isolerte flekker, ofte på grunn av menneskelig aktivitet som veibygging, utbygging og jordbruk.

Heltidskultur og års turnus

En arbeidsorganisering og kultur som fremmer heltidsstillinger og forutsigbar arbeidstid gjennom hele året, særlig i helse- og omsorgssektoren.

Integrerte fellesfunksjoner

Fellesrom og funksjoner i boligprosjekter som deles av beboerne, som vaskeri, gjesterom, verksted eller felles oppholdsrom, for å styrke sosialt fellesskap og effektiv arealbruk.

Karbonlagring

Prosessen der karbondioksid (CO₂) tas ut av atmosfæren og lagres i naturen, for eksempel i jord, skog eller hav.

533 **Karbonrike arealer**

534 Områder som naturlig lagrer mye karbon, som myr, skog og våtmark.

535 **Kjemisk tilstand**

536 Et mål på forurensningsnivået i vannforekomster, basert på tilstedeværelse av miljøgifter.

537 **Klimarisiko**

538 Risiko for skade eller tap som følge av klimaendringer, som ekstremvær, havnivåstigning eller tørke.

539 **LNF-områder**

540 Områder avsatt eller regulert til landbruk, natur og friluftsliv, der utbygging er sterkt begrenset.

541 **Levekår og levekårsoner**

542 Levekår beskriver befolkningens tilgang til ressurser som utdanning, inntekt, bolig og helse.

543 Levekårsoner er geografiske områder der levekår måles og analyseres for å avdekke sosiale

544 forskjeller og målrette tiltak.

545 **Marine og terrestriske økosystemer**

546 Marine økosystemer finnes i hav og kystområder, mens terrestriske økosystemer er landbaserte, som

547 skog, myr og fjell. Begge er viktige for biologisk mangfold og naturens kretsløp.

548 **Mobilitet og mobilitetsanalyse**

549 Mobilitet handler om folks mulighet til å forflytte seg. Mobilitetsanalyse brukes for å forstå

550 transportbehov, reisemønstre og tilgjengelighet, ofte brukt i planlegging for å fremme effektiv og

551 bærekraftig transport.

552 **Naturbaserte løsninger**

553 Tiltak som bruker naturens egne prosesser for å løse samfunnsutfordringer, som

554 overvannshåndtering, flomvern og beplantning, for eksempel grønne tak eller åpne bekker.

555 **Naturregnskap**

556 En oversikt som viser hvor mye natur som finnes i et område, hvilken tilstand den er i, hvilke

557 samfunnsnyttige funksjoner den har, og hvordan dette endrer seg over tid.

558 **Naturrestauring**

559 Tiltak for å gjenopprette ødelagt natur, som å tilbakeføre myr eller fjerne inngrep i vassdrag.

560 **Nullvekstmålet**

561 Et nasjonalt mål om at all vekst i persontransport i byområder skal tas med kollektivtransport, sykling

562 og gange.

563 **Planvask**

564 Gjennomgang og oppdatering av gamle planer for å rydde i utdaterte eller overlappende

565 bestemmelser, og sikre at planverket er aktuelt og i tråd med dagens behov.

566 **Proporsjonal universalisme**

567 Tiltak som gjelder alle, men som er utformet slik at de som trenger mest hjelp får mest støtte.

568 **ROS (Risiko- og sårbarhetsanalyse)**

569 En vurdering av uønskede hendelser og sårbarheter, brukt for å forebygge og håndtere risiko i
570 samfunnsplanleggingen.

571 **Samordnet areal- og transportplanlegging**

572 Planlegging der utbygging og transport sees i sammenheng for å redusere bilbruk og fremme
573 bærekraftig mobilitet.

574 **Sirkulære ressurser**

575 Ressurser som gjenbrukes, deles eller resirkuleres for å redusere avfall og forbruk.

576 **Sosial infrastruktur**

577 Tjenester og møteplasser som støtter innbyggernes velferd og fellesskap, som barnehager, skoler,
578 helsetjenester, kulturarenaer og idrettsanlegg.

579 **Transformasjon**

580 Endring eller omforming av et område, ofte fra tidligere industri- eller næringsformål til nye formål
581 som bolig, næring eller byområde.

582 **Trygghetsskapende teknologi**

583 Teknologi som gir økt trygghet for brukere og ansatte i helse- og omsorgstjenester, som GPS-
584 sporing, digitale medisindispensere, varsling ved fall, eller sensorer som registrerer bevegelse og
585 behov for hjelp.

586 **Økologisk tilstand**

587 Et mål på hvor god tilstanden i et økosystem er, basert på faktorer som arts mangfold, vannkvalitet og
588 naturens evne til å fornye seg selv.

